El Museu de Joguet de Figueres celebra 35 anys

El Museu del Joguet de Catalunya, ubicat a l´antic Hotel París de Figueres, va obrir el 18 de juny 1982 amb una col·lecció de 8.000 peces, més de la meitat de les quals pertanyien a Josep Maria Joan i la seva esposa, Pilar Casademont

El Museu del Joquet ga 35 anys

ElMuseu del Joguet de Catalunya celebra aquest diumenge els35 anys de la seva obertura. Per a commemorar l'efemèride, tots els visitants que avui entrin al museu de Figueres rebran un obsequi. Serà el tret de sortida als actes d'un aniversari, on prometen noves exposicions i moltes sorpreses.

Durant més de vint anys,Josep Maria Joanva recollir tots aquells jocs i joguines que les famílies llençaven a les escombraries: cotxes de llauna, nines de cartró, fireta de porcellana... Ell no es descriu com un col·leccionista de joguets: «Qui col·lecciona dóna preferència al que no té. Jo en canvi passava les peces pel meu filtre personal de tal manera que d´algunes en tenia set o vuit perquè m´agradaven i d´altres no les vaig recollir mai» recordava fa uns anys a aquest diari. Joan recorda amb alegria la primera exposició que va fer el 1972 al Palau Güell de Barcelona; després en seguiríen més de cent abans d´obrir definitivament el museu el 1982: «Van venir a actuar els titelles Claca, que eren molt coneguts, i tot plegat va ser un èxit».

Les gairebé 5.000 peces que constituïen la col·lecció de Josep Maria Joan i la seva dona, Pilar Casademont, van ser l´embrió de l´actual Museu del Joguet de Catalunya. Aquest va començar essent un centre privat ubicat en la que havia estat, durant la segona meitat del segle XVIII, la casa pairal del baró de Terrades i que posteriorment es va reconvertir en l´Hotel París.

Malgrat això, l´elevat nombre de donacions que van començar a rebre va fer que la parella es decidís, el 1997, a crear una fundació per fer públic tot aquell patrimoni: «Vam creure que després de tantes donacions això ja no era nostre i vam optar per cedir la col·lecció gratuïtament a la Fundació Museu del Joguet de Catalunya. Així, quan la meva dona i jo no hi siguem, tot això tindrà una continuïtat», va explicar Joan a aquest diari en motiu del trentè aniversari. Actualment, després de 35 anys justos, el museu segueix al mateix lloc i disposa de més de 15.000 joguets i molta documentació impresa, tan escrita com gràfica.

El 1959, Josep Maria Joan va adquirir el primer joguet de la valuosa col·lecció, uns ànecs com els que ell havia tingut de petit, a la botiga Can Llaunetes del carrer Peralada de Figueres. De mica en mica va anar reunint un

gruix considerable de joguines. Algunes les comprava per pocs diners i d´altres les recollia directament de les escombraries: «Era l´època en què va aparèixer el plàstic i va començar a arribar el turisme. Espanya estava tan grisa en aquells moments que qualsevol cosa en plàstic era perfecta perquè simbolitzava la modernitat. D´aquesta manera, la gent va començar a substituir joguines magnífiques com aquests trenets de llautó per altres que les imitaven fetes amb plàstic», assenyala Josep Maria Joan remarcant que les joguines de plàstic d´abans no eren com les d´ara. El director del Museu figuerenc recorda fascinat les rebotigues de les cases de joguets: «Era com entrar a la cova d´Alí Babà... allà podies ser ric sense tenir diners perquè els preus eren fantàstics»

Joan té esperit d´artista. De jove va estudiar pintura a Barcelona i allà va visitar nombrosos museus i exposicions. Aquest fet, sumat a la seva afició i bona vista per, tal i com diu ell, «recollir» objectes diversos, fa pensar que era quasi inevitable que Josep Maria Joan acabés dirigint o, si més no, formant part de l´equip d´un museu. Abans de decidir crear el centre, Josep Maria Joan i Pilar Casademont ja tenien exposats alguns dels joguets a casa seva, al carrer dels Fossos de Figueres, i qui volia els podia anar a veure. «Un any per Nadal va sortir un reportatge sobre l´exposició a La Vanguardia i això va fer que ens vinguessin a veure moltes persones. De fet, encara em trobo gent que ve al museu i em diuen que van venir a casa a veure els joguets», comenta. La passió de Joan per recollir els petits tresors que les persones tiraven li va arribar als 19 anys i no tan sols es va materialitzar en una col·lecció de milers de joguets sinó també d´objectes funeraris, peces modernistes i llibres de cuina.

La imaginació, l´autonomia i la llibertat moltes vegades prenen el protagonisme en els moments de joc de la mainada. És precisament per aquest motiu que des de la psicologia sovint s´ha afirmat que jugar és el motor de la curiositat i de l´exploració i permet exercitar conductes que posteriorment poden servir per a una millor adaptació i per a la resolució de conflictes. Qui no s´ha convertit mai en heroi de terres llunyanes gràcies a una capa-manta i un cavall-escombra? Qui no ha fet de professora amb unes sabates de taló immenses agafades de l´armari de la mare davant d´una classe plena de gom a gom d´ossets de peluix i nines? Qui no ha sigut mai un prestigiós cuiner utilitzant ingredients tan innovadors com el fang, les fulles o les pedretes? Actes tan simples com aquests compartits amb companys de joc poden arribar a tenir una gran importància en el creixement dels infants.

Mai s´hauria de deixar de jugar, i això no ho dic jo sinó molta gent i molt important –postul·la categòric Josep Maria Joan–. Òbviament no ho has pas de fer com un nen petit i posar-te de quatre grapes a terra quan tens una certa edat perquè potser no t´aixecaries, però l´esperit del joc no s´hauria de perdre per més que ens fem grans». Seguintamb aquesta idea, a totes les exposicions del Museu del Joguet hi acostuma a haver alguna joguina perquè hi puguin jugar tant els grans com els petits. Josep Maria Joan posa un èmfasi especial en la importància d´organitzar activitats intergeneracionals. «A vegades els nens no són conscients que els pares o els avis també han tingut la seva edat», comenta el director recordant la visita d´una família al museu: «Quan l´avi va veure un dels cavalls de cartró es va emocionar moltíssim; de petit n´havia tingut un d´igual i al posar-lo al safareig per rentar-lo, se li va desfer. Quan l´home explicava tot això, el nano es va adonar que el seu avi també havia sigut un nen».

Joan remarca el que ell considera una manca de «preocupació social» en els països desenvolupats, on «no es fa gaire res perquè els nens puguin tenir joguets». «No em refereixo al fet que tinguin o no joguets industrials sinó a la necessitat que els ensenyem a jugar», puntualitza el director del museu.

Els patins de Quim Monzó, el cavall de cartró d´Ernest Lluch, el trenet elèctric de Salvador Puig Antich, l´osset de peluix amb el qual Anna Maria i Salvador Dalí jugaven de petits i que Federico García Lorca va batejar com Don Osito Marquina, els jocs de màgia de Joan Brossa... Són molts els personatges famosos, o els familiars d´aquests, que han donat algun dels joguets de la seva infància al museu. Altres com Artur Mas o Ferran Mascarell han fet arribar fotografies seves en les quals se´ls veu de petits jugant a disfressar-se.

El record que alguns guarden dels seus joguets és una prova clara de la importància que han tingut per a ells. En un dels seus nombrosos dibuixos, Salvador Dalí hi va representar Don Osito Marquina, treient el cap per una de les finestres de la casa que hi apareix. Per a ell i la seva germana, l´osset era tan important que no tan sols l´incloïen en els seus jocs, els quals consideraven summament importants i van durar fins entrada la seva joventut, sinó que a vegades el pintor li posava llibres de filosofía al davant perquè «s´instruís». El mateix osset de peluix va entrar a formar part del cercle d´amistats de Federico García Lorca i en algunes ocasions va ser destinatari de les seves cartes: «A Don Osito le contestaré pronto. Es mono y remono», escrivia Lorca.

Font del document:
http://www.emporda.info/cultura/2017/06/18/museu-joguet-figueres-celebra-35/358853.html?utm_source=rss